

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KOZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promouenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseltük.)

XIII. Leo papa Zichy Nándor grófnak. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 2-szer: szombaton este és szombaton este.	Előfizethető a kiadói hivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadói hivatal: Székesfehérvár, szt.-István-tér 1.	Felolvasó szerkesztő: BARABÁS ALBERT.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 5 frt — kr. Félévre . . . 2 frt 50 kr. Negyedévre . . . 1 frt 25 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilvántartásunkat 50 kr. Többesoldali hirdetéseknek engedély
--	---	---	--	---

Komédia a politikában

vagy
Kuriai bíráskodás.

Egyenesen a józan ész interpellálom meg: lehetséges és elhíhet-e, hogy az a párt, mely Magyarországon 1874 óta megteremtette a választási visszaéléseket és az a kormány, mely legutóbb Nyitraival, Stomfával és Girálttal botránkoztatta meg a világot: őszintén és komolyan akarja biztosítani a választások tisztaságát?

Lélektani és fizikai abszurdum.

Avagy megszállotta a Szentlélek ezt a végvonaglásban levő pártot és kimulása előtt expiálni akarja mindazon bűnöket, melyeket a jogrend, az alkotmány, polgári szabadság: az egész nemzet ellen elkövetett? Ha ennek a törvényjavaslatnak a megteremtésénél, kidolgozásánál és a parlament elé terjesztésénél tényleg a feltámadott morál szolgált volna indító okul: akkor szemtanúi lennének annak az öngyilkossági műveletnek, melyet Japánban harakirinak neveznek. Mert egy tiszta szándékkal, becsületesen koncepiált és egyenlő mértékkel rendelkező törvény a választási ügyekben: oly éles penge, melylyel a szabadelvű párt saját gyomrát meteszené fel. Nem kell magyarázni, az utolsó falusi ember is tudja, hogy a liberális párt vesztegetések, etetések és itatások a hatalmi tulkapások nélkül képtelen lett volna magát mostanáig fenntartani s ki van zárva a lehetőség, hogy egy újabb választást győzelmesen álljon ki.

Mindez kétségtelen és vita felett álló. És mégis, ott fekszik a törvényjavaslat a képviselőház asztalán. Megfogalmazta Szilágyi Dezső, megkorrigálta Perczel Dezső és az összkormány bélyegzőjével el látta Bánffy miniszterelnök.

Timeo Danaos . . .

Egész ország epedve, türelmetlenül és sürgetőleg várt egy választási törvényt. A milléniumi „Isten-béke“ föltétele gyanánt Apponyi gróf ezt kötötte ki karácsonyi cikkében. Taposlunk kellene és a helyett szomorúsággal vegyes elkeseredés támad fel bennünk.

Bánffy Dezső furfangját, Perczel Dezső lelkiismeretlen erőszakosságát és az egész szabadelvű-párt immoralitását látjuk paragrafusokba szedve e törvényjavaslatban. Bánffy Dezső úgy okoskodott: „Kuriai bíráskodással akarjátok biztosítani a választások tisztaságát? No jó, majd csináltak én nektek egy törvényt. Azt ti kötelesek lesztek megtartani, mi pedig gondoskodunk, hogyan játszassuk ki.“

És a törvény megcsináltatott. Apponyi és a függetlenségek elérték, a mit kívántak: választási ügyekben ezután nem a képviselőház, hanem a független, legfelsőbb bíróság fog ítélkezni.

A forma helyes. De a lélek, mely áthatja, a mely benne megnyilatkozik, nem a politikai tisztesség, hanem a szabad-elvű párt korrumpált lelke.

Megcsinálták ezt a törvényt úgy, hogy a kibúvókra hagyott nyílásokon a legnagyobb könnyűséggel sétáltathatják át az eddigi visszaéléseket. Sőt tovább is mentek. A törvény megszerkesztésénél tekintettel voltak leghatalmasabb ellenfeleikre: a néppártra. A néppárt tudvalevőleg se nem itat, se nem etet, se pénzzel nem veszteget: tehát a törvény ezen paragrafusaiába bele nem ütközik. Kellott ennél fogva kitalálni egy olyan paragrafust, melynek alkalmazásával a katolikus papság megfosztassék a politikai működés lehetőségétől és a néppárti képviselők mandátuma megsemmisíthető legyen. Ennél lelkiismeretlenebb rendelkezés még nem szerepelt alkotmányos állam törvényei között. Valóságos galibói guillotint alá helyezték az egész katolikus lelkesességet, kimondván azt, hogy lelkésznek nem szabad „vallásos jellegű gyülekezeten a választás eredményének befolyását célzó nyilatkozatot tennie“, mert fogházba vitéik, bírságot kap, politikai jogai felfüggeszettek és a vele egy pártban levő képviselő mandátuma megsemmisíttetik.

Mi ez, ha nem a legfurfangosabb jograblás?

Igy akarják lehetetlenné tenni, hogy a katolikus papság ne támogathassa a néppárt jelöltjeit. És e furfang keresztülvitelére nem átalják felhasználni a királyi Kuria tekintélyét!

Sejtik-e már most, tisztelt olvasóink, miért tett eleget Bánffy Dezső báró e törvényjavaslat benyújtásával az ellenzék követelésének? A mi fegyver kellett volna, hogy legyen egy szarnok kormány ellen, legveszedelmesebb fegyverré válik az ellenzékre nézve.

Bánffy furfangja győzött. Ő is, meg a bérencz kormányparti sajtó hivalkodva

hirdeti, hogy a közökhajnak elég tétetett. Az ellenzék kénytelen, legalább általánosságban, ezt a törvényjavaslatot elfogadni. De mi néppárt, főlemeljük tiltakozó szavunkat a merénylet ellen, mely törvényalakításban intéződik ellenünk. Ebből a kuriai bíráskodásból nem kérünk, s ha mostani formájában elfogadták, bele nem nyugszunk.

(b. a.)

BELFÖLD.

— Négy gyűlés. A holnapi vasárnap teljes erejében mutatja be a néppártot. Mig a függetlenségek nagy kinnal tudnak összehozni egy népgyűlést, addig a mi pártunk egyszerre négy helyen gyűjtí maga köré a választókat. Nagykanizsa, Apatin, Csongrád és Privigye után egyszerre következnek: Zala-Egerszeg, Köbölkut, Lajos-Mizse és Abony. Zichy Nándor gróf Zala-Egerszegen fog beszélni, valamint a párt jeles vezértárgya dr. Major Ferenc főorvos is. Lajos-Mizsén gróf Esterházy Miklós Móricz, Köbölkuton Apponyi Géza gróf, Abonyban Zichy Aladár gróf fogja a megnyitó beszédet tartani.

— A kiállítás és a néppárt. A „Székesfehérvár és Vidéke“ ugylátszik szubvenció-főlemelést akar kieszközölni a kormánytól, s hasznavehetőségét bizonyítandó, egyik napon a kath. papság reverendáját igyekszik bemocskolni, a másikon pedig a néppárt ellen káromkodik bakonyi kanásztylusban. Így többek közt: „arczátlan és alávaló izgatással“ vádolja a néppártot az országos kiállítás ellen. Annak előrebocsátása mellett, hogy a néppárt vezetési és hivatalos organumai sehol nem izgattak a kiállítás ellen, figyelmébe ajánljuk a helybeli kormánypártnak, hogy ezt a zsanert nem less tanácsos tovább művelteni az újságnak nevezett részvételtársasági papiroslepedőn, mert a különféle hangnemek használatában mi is bírnak a kellő gyakorlattal, s aligha lesz kellemes a pártnak és a lapkiadó részvételtársaságnak, ha mi magyarázzuk meg: mi az arczátlan és az alávalóság.

— A szolnoki néppárt, a mely a telet szervezkedéssel töltötte el, elég erősnék érzí magát arra, hogy az ottani függetlenségi párttal felvegye a harcot. Azt jelentik ugyanis Szolnokról, hogy a néppárt a választások alkalmával Justh Gyulának, a kerület mostani képviselőjének ellenjelöltet fog állítani Schefftsik István személyében, ki a múlt választáskor a függetlenségi párt vezértárgya és Justh főoktatója volt.

Mai lapunk 8 oldal.

Táviratok.

A delegációk.

Budapest, május 30. (Saját tud. táv.)
A magyar delegáció ma ült össze, hogy letárgyalja az 1897. évi közös költségvetést. Délelőtt 11 órakor a képviselőház egyik tanácskozó termében előértekezlet volt, melyen a kijelölések megtörténtek.

A tulajdonképeni ülés délután 5 órakor volt a főrendiház tanácskozó termében. Mint korábban Kálmán gróf üdvözölte a teljes számban megjelent delegátusokat, kik között az ellenzék csupán négy taggal van képviselve. Korjegyző volt Teleky Sándor gróf. Megejtetvén a választás, elnök lett Széll Kálmán, alelnök Andrássy Aladár gróf, házelnök Wodianer Albert báró, jegyzők Hegedűs Sándor, Münnich Aurél és Rudnyánszky József br. Ezután az albizottságokat alakították meg, melyek az érdemleges munkát csak június hó 10-én kezdik meg. A jövő évi költségvetés — biztos értesülés szerint — 160 1/2 millió forintban van megállapítva, tehát négy millióval haladja túl a tavalyi budgetet. Ez a növekedés a hadsereg és a haditengerészet költségvetésére esik.

Az osztrák delegáció saját épületében szintén ma délután alakult meg. Az ülés d. u. 3 órakor kezdődött, s hamar véget ért. Elnöknek Zalevszky Fülöp lovagot választották meg, ki már tavaly is elnöke volt az osztrák delegációnak.

Badeni gróf osztrák miniszterelnök, Goluchovszky Agenor gróf külügyminiszter és Kriegerhammer közös hadügyminiszter a delegációk megnyitására Budapestre érkeztek.

Bécs, május 30. (Saját tud. táv.) Őfelsége a király ma este utazik el Bpestre, hogy a június 10-éig terjedő országos ünnepeken részt vegyen. Vasárnap reggel 5 óra és 40 perc körül fog Budapestre érkezni. Hivatalos fogadtatás nem lesz.

Városi és vidéki hírek.

Küldöttség a királyhoz. A csepel-szigeti esperesi kerület papsága a május 26-án Ráczkevényen tartott tavaszi koronán elhatározta, hogy Őfelségénél Knezits József volt ráczkevei káplán érdekében petícionálni fog, hogy netalán végérvényes elítélés esetén — a törvényszék már marasztalta Knezitset igazgatás vádjá miatt — kegyelmet nyerjen. A kérvényt audienozia alkalmával Zettner Sebő csepeli és Páasztorek István tököli plébános fogják átnyújtani.

Személyi hír. Dr. Steiner Fülöp megyéspüspökünk f. hó 28-án Ercsi községet látogatta meg, hol Wimpfen Siegfried gróf vendége volt. Megnézte a Göböljárásban épülő új templomot s este visszajött Fejérvárra.

Városi tisztviselők deputációja. A tisztviselői kar abból az alkalomból, hogy Kováts István nyug. törvényszéki bíró és törvényhatósági biz. tag indítványára a közgyűlés megszavazta az 5 évi nyugdíj-idő beszámítást: deputációt menesztett Kováts Istvánhoz. A küldöttség tagjai voltak: Seidl Lajos főkapitány, Tóth István főjegyző, Réé István arvaszéki ülnök. Moennich Károly levéltárnok, Gebhardt Bédő és

Dr. Kerekes Lajos aljegyzők. A tisztikar nevében Seidl főkapitány szép szavakkal köszönte meg ügyük pártfogását, mire Kováts István örömeinek adott kifejezést, hogy némi-kép hozzájárulhatott a tisztviselők nem irigylendő helyzetének javításához.

Elmaradt ülés. A megyei közigazgatási bizottságnak június hó 8-ára kitűzött ülése a millenáris ünnepek miatt elmarad június 16-ára.

Kalandos ifjak. Még tavaly szeptemberben történt, hogy öt romantikus szellemű ifjú, a helybeli reáliskola növendékei, neki indultak világ körüli utra. Annyit tudtak a modern viszonyokból, hogy az utazáshoz elszántságon kívül pénz is szükséges. Miután egyik sem rendelkezett tőképénzzel, a legidősebb fia, Holzhauser Gyula társai segítségével ellopott atyja házából 185 ft készpénzt, 60 ft értékű ékszert és egy revolvert. Ezzel a készlettel ő és Mráz Adolf neki indultak a világnak. Szegednél tovább azonban nem juthattak, mert ott a rendőrség nyakoncsipette őket és hazaszállíttatta. Az itthon maradt három czinkostársal: Podeczky Bélával, Schindler Rezsővel és Czapek Antallal együtt először az iskolából csapatott ki, azután pedig lopás miatt a bíróság elé kerültek. A tárgyalást ma tartották meg az ifjú kalandorok ellen, kik közül Holzhauser ezúttal a javítóház lakója. Miután a lopási panasz visszavonott, enyhe büntetés érte őket: 20 ft pénzbírságban, illetőleg 2 napi elzárásban marasztalta el őket a bíróság.

Jégeső. Erősen elborult az ég pénteken este városunk fölött, de a hámuszürke, terhes fellegek néhány körvér esősepp hátrahagyásával elvonultak felülünk. Lovasberény községnek és határainak azonban kijutott a bajból: oly erős jégerverés hullott a földekre, hogy a gyümölcsfák sokat elpusztultak, sőt a vetésekben is nagy károkat okozott.

Prímeczia. Mint nekünk írják, f. hó 25-én tartotta első miséjét Ó-Barson (Bars m.) Paul Ernő váczygyházmegyei áldozópap az ottani plebános, Váray János manufaktúrája mellett, mely után a primiciánus a helybeli s a vidékről processióval jött híveket megáldotta. Délután a primiciánus házában ebéd volt.

Népköri diszközgyűlés. Mint levelezőnk jelenti, sok kitűzdem után végre megnyitott a dunadonyi kath. népkör. E hó 25-én d. u. 6 órakor kezdődött a diszközgyűlés, melyet a helybeli dalárda a himnus elénekelésével nyitott meg. Ezután Koller János apát, mint a kör elnöke szép beszédben fejtette ki a kör célját. Utánna ifj. gróf Zichy Nándor szólt fel, a ki rövid, de igen szép szavakkal adta tudtára a közgyűlésnek, hogy ő nemcsak, mint a körnek újonnan megválasztott disztagnia jelent meg a közgyűlésen, hanem egyuttal mint gróf Zichy Nándor képviselője is. Azután megköszönte a körnek ugy atyja, mint a saját személye iránt kifejezett hódolatát és azon óhajnak adott kifejezést, bár az az öröm és lelkesedés, a mely a kör tagjainak szívét a mai napon betölti, állandó vendége is maradna. Az éljenzésekkel fogadott beszéd után ifj. gróf Zichy Jánost kérte fel a kör elnöke, hogy sziveskednék ismert ékesszólásával a tagokhoz néhány szót intézni. A gróf teljesítette a kör elnöke óhaját, s gyönyörű beszédben buzdította a tagokat katolikus kötelességeik teljesítésére, mert a mi a kath. vallás elvei és tanai szerént lesz nevelve a család, addig nem félti e hazát. Beszédét harsogó éljen követte, de a lelkesedés tetőpontját akkor érte el, mikor a gróf kijelentette, hogy ő is tagja óhaját lenni e körnek. Erre a közgyűlés a tükör indítványára Esterházy M. Móricz és Zichy János grófokat a kör disztagniaivá választotta. Az ünnepélyes közgyűlést a helybeli dalárda

fejezte be, gondosan és precízen betanított hazafias énekével. Este 8 órakor műkedvelői színi-előadás volt a Zichy Nándor által ajánlékozott körhelyiség udvarán; utána társasvacsora, melyet azután táncmulatság követett. Az ünnepélyen részt vett maga a gróf Zichy család is. Bevétel 92 ft 80 kr volt. Fülülizettek: ifj. gr. Zichy Nándor 9 forint 50 krt, ifj. Zichy János gróf 4 ft 50 krt, Koller János apát 4 forint 50 kr, Csóri Ferencz 20 kr, Schmidt Mihály 1 ft 50 kr, Schmidt János 50 kr, Stanczel Béla 1 ft 50 kr, Steinmann Ferencz 20 kr, Hlatik Márton 50 kr, Kiss Dezső 50 kr, Cséby Lajos 1 forint, Csüngedy Gyula 50 kr, Gaup József 50 krt, Herbat István 50 kr, Prommer János 50 kr, Paitits Emil 50 kr stb., a miért ez uton is hálás köszönetet mond a rendezőség.

Nyári mulatság. A helybeli szabó iparos-íjűség június hó 14-én a Lerf-féle „Rózsáskert”-ben a helybeli iparos-íjűk önképző-köre javára zártkörű nyári mulatságot rendez. Belépti-díj: személyjegy 60 kr, családjegy 1 ft. Kezdete 8 órakor. Kik tévedésből meghívott nem kaptak és arra igényt tartanak, sziveskedjenk Berveiler János urhoz fordulni (fő-utca). A hölgyek között szünóra alatt három emléktárgy fog ingyen kisorsoltatni.

Köszönetnyilvánítás. Fogadják mindazon ismerőseink és jóakaróink, kik bold. Perényi Béla végtisztességén megjelenni, ravalatára koszorút helyezni s a temetés tartamára fogataikat rendelkezésünkre bocsájtani szivesek voltak, szívből jövő hálánkat s köszönetünket. A gyászoló család.

Pályázatok. A szent-mihályi körgyűzői állásra május 27. határnapjal, az abai kórosvói állásra június 2. és a polgári-fülei állatorvosi állásra június 20-iki határnapjal pályázat hirdettetett.

A legszerencsésebbek. A sok szerencsés közt — esütörtökön — megszületett a két legszerencsésebb. Ugyanis esütörtökön volt az osztálysorsjáték két fűnyereményének a húzása Budapestben. Ez alkalommal a 600,000 koronát a 30,345, továbbá a 400,000 koronát a 4295 számú sorsjegyek nyerték. Ennél a húzásnál a terem zsufolásig megtelt, úgy hogy mozdulni sem lehetett. Az emberek izgatottan lesték a kihírtott számokat, de még inkább az ezekhez tartozó nyereményösszegek kihirdetését. És mikor a két fűnyeremény sorsa eldőlt, az izgatottságtól s melegtől többen elájultak, kiket úgy kellett kivinni a teremből. A fűnyeremények kihirdetése után a felcsigázott érdeklődés lelőhadt és a reményeikben csalódottak közül a legtöbben leverve távoztak.

Helybenhagyott alapszabály. A vaáli polgári dalkör alapszabályát a belügyminiszter a helybenhagyó záradékkal ellátta.

Segély a kiállítóknak. Az iparos segédeknek és tanoncoknak, kik a kiállításban egyes tárgyakkal részt vesznek, a közgyűlés tudvalevőleg 200 ft segélyt szavazott meg. E segélyösszeg elosztását az iparhatóság most kéri és pedig a következő arány szerint: Percz József esztergályosság 200 ft értékű tárggyal, segélye 60 ft; Baranyai Akos cipészesség 100 ft értékű tárggyal, segélye 50 ft; Raucher Ferencz kalapossegéd 20 forint segélylyel, Kohári István 20 ft segélylyel; összesen 5 segéd. Tanonc pedig kettő részűl segélyben: Juhán Gyula szobafestő 10 ft és Varga Józsof szobafestő 15 ft segélylyel.

Meggyalazott magyar ezimer. Az ungvári orthodox zsidó zsinagógában — mint az „Ung” írja — az ezredvi istenitiszteleit alkalmára a magyar ezimert kifüggesztették, de úgy, hogy a jobb mezőben levő keresztet beragasztották, a koronán pedig nem volt kereszt. Az énekkar a magyar Hymnuszt zsidónyelvre lefordítva énekelte el.

oldalról. Azt tartjuk azonban, hogy a progresszív adó pártolói és ellenzői azt a hibát követik el, hogy függetlenül a viszonyoktól és azon rendszertől, melybe teszem azt a mi kormányunk is beilleszthetőnek gondolja a progressziót, csoportosítják pro és kontra érveiket és aszerint amint támogatói vagy ellenzői a fenálló rendszernek pártolójak, vagy elvetőleg nyilatkoznak a progresszív adó nemről. Példáig a progresszív adónem már természeténél fogva is megérdemli, hogy nemcsak közgazdasági, hanem szociális szempontból is beható kritika tárgyává tétessék, annál is inkább, mivel a pozitív keresztény alapon álló nemzetgazdák nézetei sem meg egyezők a progresszív adónem igazságos voltáról.

Lényegileg a progresszió abban domborodik ki, hogy a nagyobb erőképesség nemcsak számszerű, hanem fokozódó arányban is nagyobb terhet viseljen. Ugy hiszünk, hogy elméletileg ezen elv ellen sem közgazdasági, sem jogi, de szociális szempontból sem tehető kifogás. Közgazdasági szempontból nem esik kifogás alá a progresszió, mivel a javak egyedül helyes és arányos megosztásához — ami a közgazdasági politika egyik feladatát képezi — nagyban oly adózási rendszer is járulhat, melyben az erőképesség és teherviselés közt a számszerű proporció helyett érvényre jut a progresszió elve. Mert ha nekem 500 ft jövedelem után 10 ft adót kell fizetnem, másnak meg 50,000 ft jövedelem után 1000 ftot, azt hiszem, hogy én jobban érzem meg a 10 ftot, mint az a gazdag ember az 1000 ftot.

Ugyanebből a szempontból jogilag az osztó igazság szempontjából sem tehető alapos kifogás a progresszív adórendszer ellen. Szociális szempontból pedig a progresszió elve ellen csak akkor tehető indokolt kifogás, ha az osztálygyűlöletre vezetne. Erre pedig a progresszió — természetesen még mindig elméletben vitatva meg a kérdést, — ha helyesen értelmezzük, nem vezethet. A szegény csekély jövedelme után megfizeti az igazságos adót, a gazdag fokozódó arányban többet. Mivel az adó kétféle arányban bírálható meg. Először mint közszolgáltatás, tehát mint terhet, másodsor mint ennek fejében az állam által adott rekompenzáció. Már pedig mindenki könnyen beláthatja, hogy az állam által a közszolgáltatások fejében állított kulturális intézmények a gazdagnak hozzáférhetőbbeké vannak téve, mint a szegénynek. A vagyon és személybiztonság jótéteményéből nagyobb rész jut ki a gazdagnak, mint a szegénynek. És pedig sokkal nagyobb rész, mint a milyent az adózási képesség és teherviselés közt lévő egyszerű proporció indokolná. A gazdag tehát igazságtalansággal nem vádolhatja az államot, ha fokozódó arányban nagyobb teherviseléssel sújtja.

Még csak arra az egy ellenvetésre akarunk válaszolni, mely azt mondja, hogy a progresszív adónem igazságtalan, mivel a munkát, a nagyobb iparkodást és takarékoságot adóztatja meg, tehát egyoldalú eljárást tiltet az adózási rendszerbe. De hisz ez az elv alkalmazható az egyszerű arányban történő adózásra is, mert akármekkora vagyonnal rendelkezem is, ez

utóvégre mindig csak saját szorgalmam és takarékoságom műve. Vagy pedig úgy örököltem, ami nem változtat a dolog lényegén. Vegyük még hozzá azon szempontot is, mely különösen napjainkban figyelemre méltó és melyre a legkorrektebb keresztény álláspontot elfoglaló nemzetgazdák is hivatkoznak, hogy a ma felszinen levő nagy vagyonok forrása nem mindig a legtisztább, és akkor kellő mértékére szállítható le épen az inproduktív elemek által képviselt nagy vagyonok ellen intézett támadás vádjá.

Ami eddig mondtunk, azt csak elméletben vonatkoztatjuk a progresszív adónemre. De lényegesen megváltozik a kép, ha tekintjük a mi adórendszerünket és ennek keretében illesztjük a kormány által kilátásba helyezett progresszió elvét.

Adórendszerünk nemcsak igazságtalan az egyenlő teherviselés szempontjából, hanem komplikált voltánál fogva, mi szám-talan visszaélésre ad okot. Komplikált voltát adórendszerünknek a finanszpolitika még komplikáltabbá tenni szándékozik a progresszióval, de nem azért, hogy a szegény emberen segítsen és terhének egy részét a gazdagabb osztályra hárítsa, hanem hogy az államháztartás címzen a jobb módú osztályokat is tönkretegyje. A szegény ember ezután sem fog kevesebb adót fizetni, de a gazdag a progresszió szerint fizessen többet. A számadás igen egyszerű, de valami nagy finanszpolitikai tudomány nincs benne. Hogy ily körülmények közt nem lelkesedünk valami nagyon a progresszió mellett, remélem, hogy nem rossz néven veszi tőlünk sem Wekerle, sem Lukács. Mert meggyőződésünk tiltja támogatni oly finanszpolitikai rendszert, mely közösséges módon zsarol az állam nevében. K. O.

Közgazdaság.

* Gazdasági tudósítás a megyéből. (Móór, május 29.) E héten mult el Orbán napja, mely napig a gazdaközönség a fagyoktól mindig tart, s így ez évben fagytól már nem kell félnünk. Igaz, hogy május 24-én a hideg idő folyton rettegésben tartotta a gazdaközönséget, mert 3-2 fokra leszállt a hőmérő. Ezután már csak a jégkáraktól kell tartanunk. A mult héten Moórott és vidékén volt is jég, de kisebb kárt csak a kán tett, egybeült legcsekélyebb kárt sem okozott. E héten 3 napig tartó jó májusi esőnk is volt, mely igen jó hatással volt a növényzetre s most utánna igen jó meleg idő van; igazán lehet mondani, kívánság szerinti időjárásunk van. Szép is minden s bőven mutatkozik széna; buza, rozs és árpa is kívánság szerint állnak. A kukorica és krumpli is kikelt s a kapálást megkezdték. A szőlők is gazdag fürtöket hoztak; ha a jó Isten nekünk szánta és valami veszedelem nem éri, hát vigszüretet érhetünk. Gyümölcs ugyan kevés mutatkozik a fikon, de ha kevesebb is van, de fejlődöttem és jobb ízű lesz, mintha tulságos sok van rajta; csak az érjen meg, a mi rajta mutatkozik, akkor gyümölcsből sem lesz hiány. Heti piacunkról is csak annyit írhatok, hogy itt is az összes gabbanemek olcsók, mint másutt; itt csak drága az alomszalma és zsupp, mert trágyának kell a sok új szőlőbe. Nálunk a szalma a piacon drágább, mint a széna.

* A magyar föld jövedelme és adójáról figyelemreméltó tanulmányt közöl a „Magyar Gazdák szemléje”-nek májusi száma. Kimutatja, hogy 1867-ben a földadó még csak 22 millió volt, 1896-ban már 36 millió, daczára, hogy a nyerstermének ára folytonos hanyatlásban van. Ez árhanatlan közel 40%, míg a földadó emelkedése 62%, a közterhek tehát a mezőgazdaság hanyatlásával szemben félelmetesen emelkednek. Az állattenyésztés, igaz, nagy emelkedésben van, de ezt az emelkedést is jelentékenyen ellensúlyozzák az állati betegségek melyek már is milliókra rugó károkat okoztak. Tekintetbe kell venni a fillokszera pusztításait s az elemi káéokat is. Ugyanazért helytelennek tartja, hogy az osztrák kvóta-bizottság a föld adózó képességét a befolyó adóösszegekből alapítja meg. A folyóirat egy másik cikkike „Vekerle mint agrápolitikus” cím alatt a volt miniszterelnöknek egy hírlapi cikkével polemizál, mely a bécsi „Neue Freie Presse”-ben jelent meg. A gazdasági válság és a buza árhanatlansága Magyarországon czimrel hosszabb tanulmány folytatódik, mely a többi közt a versenyállamok termelését, a termelés olcsóságát, a védvámokat és vámszerződést, kivitelünk megosztását, buza-termelésünk jövedelmezőségét stb. behatóan ismerteti. A „Magyar Gazdák Szemléje”-t a Magyar Gazdaszövetség (Budapest, Köztelek) tagjai ingyen kapják. Evi tagdíj 6 ft.

Fogorvos

Dr. Ritscher Zsigmond

a bécsi fogorvosi egyetemi-intézet
volt fogorvosa.

Székesfejérvár Sas-utcza 7. sz.

Foghuzás érzéketlenítő szerrel.
Plombálás arany platini és cementtel.
Műfogak és fogsorok kaucsuk vagy
arany alapon.

Speciálalista arany plombálásban.
Rendel reg. 8 órától este 6-ig.
Vásár- és ünnepeken is.

Ifj. FÜSTÉR IMRE

asztalos- és kárpitós butorraktára
Székesfejérvár, Sas-utcza 10.

A nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlom újonnan berendezett dus választékú

● ● kárpitós és asztalos butorraktáramat, ● ● ● ●

hol minden e szakmába vágó munkák nagy választékban kaphatók a leggy-zerűbbtől a legfinomabbig, u. m.: háló, ebédli, szalon, iroda és előszoba berendezések. Széjjel nyitbató fotel, mely éjjel ágynak alkalmazható, magas dívánok, ottománok, tükrök, képek és más itt fel nem sorolt asztalos- és kárpitós munkák.

Különösen ajánlom figyelembe venni, hogy a megrendelt butodarabokat vagy átalakítások kézimunkák módórozása, régi butorok a saját műhelyemben és felügyeletem alatt készülnek; miért is minden nálam rendelt butorokért, illetve munkákért kezességét vállalom.

Rajzokkal, mintákkal és költségvetésekkel zivisesen szolgáltok. Vidéki megrendeléseknél a czimre különösen vigyázni kérem.

Tisztelettel:
Ifj. FÜSTÉR IMRE.

52-48

Általános Visszatérítési Pénztár Részvénytársaság.

Akar ön pénzt, ha a szükség esete beáll?

Ugy követelje mindenütt, a hol készpénzzel fizet, szelvényeinket, a melyek

költségmentes takarékbetéti jegyeket képeznek.

Gyűjtse ezen szelvényeket és cserélje be azokat nálunk **költségmentes visszatérítési kötvények** (takarékbetéti könyvecskek) ellenében, a melyek már az 1897 évi július havában megejtendő törlesztési huzásban résztvesznek. **Továbbá 90%** kölcsönt is nyújtunk ezen kötvényekre vagy kívánságára tíz év múlva időleges értékükben azokat készpénzben visszaváltjuk.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

a Visszatérítési Pénztár: **Váczi-körut 51. szám.**

junius 1-től kezdve:

KOSSUTH LAJOS-UTCZA 19.

Jegyzéke azon üzlegeknek, a melyek Székesfejervárott a készfizető vevőnek takarékbetéti jegyeket (visszatérítési szelvényeket) költségmentesen adnak: **Goldstein Izidor**, uri- divat-kereskedő, **Eckstein József**, játék- és varrógép-raktár, **Reinitz Lipót**, fűszer-nagykereskedés, **Krausz F. Vilmos**, rőfös üzlet, **Reitmann Ignác**, illatszer raktár, **Jelenek Manó**, férfi öltöny kereskedés.

Hirdetések

a „Fejérmegyei Napló“ részére

felvétetnek kiadóhivatalunkban (Székesfejervárott Szent István-tér 1. szám alatt)

jutányos árért.